

LEDARSKAP INOM SCOUTINGEN

Introduktion

Inom scoutingen är ledarskapet ett centralt element eftersom man kan bygga upp en bättre värld enligt scoutingens målsättningar med hjälp av det. Målet är att fostra lokalt, nationellt och internationellt aktiva, ansvarstagande och självständiga samhällsmedlemmar. Ledarskapet ger individen möjligheten att ta en aktiv roll i samhället. Scouting är en fostrande verksamhet som strävar efter att fostra till gott ledarskap från ung ålder. Inom scoutingen övar man ledarskap i alla åldersgrupper som en del av scoutfostran. Dessutom omfattar scoutingens utbildningssystem mångsidig ledarskapsutbildning. Olika uppdrag och utveckling inom uppdragen ökar kunskapen om ledarskap. Alla kan lära sig leda och utvecklas som ledare (learning by doing).

Inom scoutingen innebär ledarskap gemensam verksamhet, som strävar efter att uppnå scoutingens målsättningar, att engagera och stärka andra människor samt att uppnå förändring mot ett gemensamt mål. Scouting fostrar till ledarskap som baserar sig på värderingar, attityder och färdigheter, inte status eller titel. Ledarskap förstås som ett gemensamt fenomen där alla parter i en situation skapar ledarskap och deltar i förverkligandet av det.

Ledarskap kan inte helt definieras som ett fenomen och begrepp, men det kan förstås och illustreras genom olika ledarskapsmodeller och –teorier. Dokumentet ledarskap inom scoutingen definierar scoutingens ledarskapsuppfattning, dvs. hur vi scouter talar om och verkställer ledarskap. I Ledarskapsuppfattningen ingår värdebaserat ledarskap, dvs. ledarskap baserad på kunskap om individens egna värderingar och ledarskapsmodeller som grundar sig på de färdigheter och attityder som används inom scoutingen. I detta dokument presenteras de ledarskapsmodeller som har vuxit fram som ett resultat av utvecklingsarbete i scoutingens två världsorganisationer. Ledarskapsmodellerna beskriver hur man leder inom scoutingen, vilka delområden och kompetenser som ingår i ledarskap, ur vilka perspektiv ledarskapet kan ses, hur man talar om ledarskap och hur ledarskap utvärderas.

Scoutingens ledarskapsmodell (WOSM)

Ledarskapsmodellen som World Organisation of the Scout Movement (WOSM) utvecklade under åren 2014–2017, kallades först för *21st Century Leadership in Scouting*. Senare introducerades begreppet *Leadership in Scouting*.

Scoutingens ledarskapsmodell (WOSM) beskriver vilken typ av ledarskap som finns inom scoutingen och i vilken riktning det är möjligt att utveckla det egna ledarskapet. Syftet med den visuella modellen är att göra det lättare att prata om ledarskap och hitta en gemensam grund i det, samt att visa att ledarskapsmodellen kan tillämpas i scoutprogrammet, i stöddandet av frivilliga såväl som i utvecklandet av scoutorganisationen. Scoutprogrammet erbjuder möjligheter att utveckla olika ledarskapsområden (att visionera, organisationsförmåga, att lyssna, att leda sig själv). De detaljerade kunskaper, färdigheter och attityder som krävs för ett framgångsrikt ledarskap varierar beroende på samhällets särdrag och förändras också över tiden.

Bild 1 Scoutingens ledarskapsmodell (WOSM)

Scoutingens ledarskapsmodell (WOSM) lyfter fram följande helheter av ledarskapsfärdigheter:

- Att visionera (målsättning)
- Att lyssna (grupp)
- Organisationsförmåga (verksamhet)
- Att leda sig själv (jag)

Av ledarskapsmodellens fyra helheter kan man lyfta fram fyra ledarskapsfärdigheter som var och en kan öva på och utveckla i sitt eget ledarskap. Alla kunskaperna hänger ihop med de andra och utan någon av dessa blir helheten mindre bra. Hela ledarskapet binds ihop av att ledaren har förmågan till att leda sig själv, på samma sätt som söljan binder ihop liljan på bilden. Man kan öva på alla ledarskapsfärdigheterna. Alla delområdena i ledarskapsmodellen är viktiga, men beroende på uppdraget kan vissa delområden betonas mer än andra. Med hjälp av den här ledarskapsmodellen svarar man på frågan "vilka ledarskapsfärdigheter övar man sig på, lär man sig och utvecklar inom scoutingen?"

Scoutingens ledarskapsmodell (WAGGGS)

Ledarskapsmodellen som Flickscouterernas världsförbund WAGGGS (World Association of Girl Guides and Girl Scouts) har skapat heter *Leading for Her World*. Den utvecklades mellan åren 2014-2017.

Scoutingens ledarskapsmodell (WAGGGS) uppmärksammar målsättningen om att stärka medlemmarna i scoutrörelsen. Scouten arbetar för scoutrörelsens och världens bästa och gör samtidigt förändringar i sitt eget liv. Modellen tar hänsyn till stärkandet av livskunskaper och scoutens egna utvecklingsmål, vid sidan av scoutrörelsens mål. Scoutingen erbjuder sina medlemmar en säker plats att utöva en modig, omtänksam och respektfull livsstil. För att utveckla personliga styrkor erbjuds utbildning, utvecklingsprogram för ledarskap samt meningsfulla aktiviteter så att medlemmarna kan utveckla sina färdigheter för att göra positiva förändringar i sina egna liv, inom scoutingen och i samhället. Scoutingens ledarskapsmodell (WAGGGS) innehåller sex olika perspektiv på ledarskap som ger insikt i hur man kan utveckla sig själv genom ledarskap.

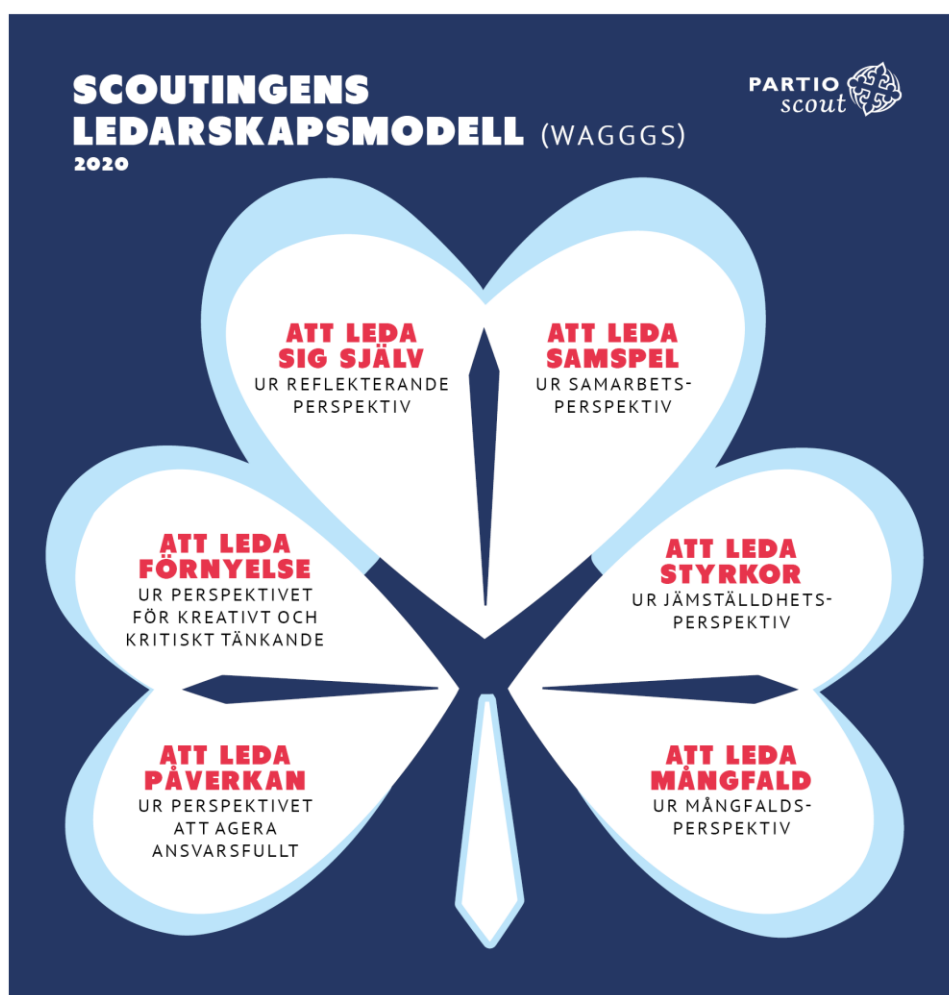

Bild 2: Scoutingens ledarskapsmodell (WAGGGS)

Den här ledarskapsmodellen fokuserar på olika sätt att tänka om ledarskap och olika sätt att leda. Modellens sex perspektiv hjälper till att uppfatta och förstå ledarskapets olika dimensioner. Perspektiven hämtar mångsidighet till planeringen och genomförandet av scoutverksamhet.

I modellen närmar vi oss ledarskapet genom följande perspektiv:

- Att leda sig själv > reflekterande perspektiv
- Att leda samspel > ur samarbetsperspektiv
- Att leda förnyelse och > ur perspektivet för kreativt och kritiskt tänkande
- Att leda påverkan > ur perspektivet att agera ansvarsfullt

- Att leda styrkor > ur jämställdhetsperspektiv
- Att leda mångfald > ur mångfaldsperspektiv

Med den här ledarskapsmodellen svarar vi på frågorna, “hur leder man inom scoutingen och hurdana olika tankesätt om ledarskap finns det?”

Värdebaserat ledarskap

Värderingar är de ideal och principer som vi tycker är viktiga. Värdebaserat ledarskap grundar sig på en individs goda självkännet och kännedom om de egna värderingarna. Ledaren känner till En ledare inser effekterna av sina egna värderingar när han fattar beslut och val, och kan erkänna och respektera andras värderingar. Ledaren vet hur man tar hänsyn till den värdegrund de hen leder har, och värderingarna styr ledarens aktiviteter både som en del av gruppen och som en del av omgivningen. Värdebaserat ledarskap innebär regelbunden värde diskussion och reflektion.

Scouting är en starkt värdebaserad rörelse som kännetecknas av en dialog mellan en individs egna värderingar och scoutingens värdegrund. Scoutens värderingar lyfts fram i scoutidealen, i scoutlöftet och i valspråket. Ledarskap inom scoutingen präglas av att agera och fatta beslut i enlighet med scoutens värderingar (Utkast till Suomen Partiolaiset – Finlands Scouter ry:s Grundstadga 2019).

Källor

21st Century Leadership in Scouting

WOSM: Leadership in Scouting

WAGGGS: Leading for Her World

Partion peruskirjaluonnos, syyskuu 2019